

Podręcznik stosowania wspólnego znaku w ramach Narodowej Strategii spójności 2007-2013

1. Idea wspólnego znaku

Opracowanie i stosowanie wspólnego znaku graficznego dla wszystkich programów pomocowych współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w latach 2007-2013 wynika z zapisów *Strategii komunikacji Funduszy Europejskich na lata 2007-2013* określającej podstawowe zasady prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych na potrzeby Narodowej Strategii Spójności oraz wszystkich programów operacyjnych, a także z *Wytocznych Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 13 sierpnia 2007 r. w zakresie informacji i promocji* wydanych na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2006 r., nr 227, poz. 1658, z późn. zm.) w celu zapewnienia jednolitości zasad prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących Funduszy Europejskich w Polsce.

Opracowanie zawartych w *Strategii komunikacji* założeń polityki informacyjnej, których część stanowi architektura wizualna Narodowej Strategii Spójności, poprzedzone było licznymi spotkaniami i konsultacjami z przedstawicielami instytucji zarządzających regionalnymi i krajowymi programami operacyjnymi, innych instytucji biorących udział w systemie wdrażania Funduszy oraz wysokiej klasy specjalistami w dziedzinie brandingu narodowego, marketingu i szeroko rozumianej komunikacji, a także analizą najlepszych europejskich praktyk w tym zakresie.

Jednymi z celów wprowadzenia spójnego, jednolitego systemu wizualizacji w ramach Narodowej Strategii Spójności jest podniesienie poziomu rozpoznawalności i identyfikacji Funduszy Europejskich wśród społeczeństwa polskiego, budowanie ich tożsamości i dążenie do wykreowania silnej marki NSS, a przez to pośrednio podniesienie poziomu i jakości wiedzy ogółu społeczeństwa na temat możliwości wykorzystywania instrumentów polityki spójności Unii Europejskiej.

Realizacja idei wspólnego znaku w ramach Narodowej Strategii Spójności wynika również z analizy doświadczeń, jakie instytucje polskie nabyły, prowadząc działania informacyjne i promocyjne poświęcone Narodowemu Planowi Rozwoju na lata 2004-2006. Ówczesny brak jednolitego systemu identyfikacji wizualnej stosowanej na potrzeby promocji funduszy spowodował, że opracowane zostało logo Narodowego Planu Rozwoju, a ponadto każda instytucja zarządzająca programem operacyjnym opracowała własny system odrębnych znaków graficznych, symbolizujących dany program. W efekcie powstał system znaków nie tworzących spójnej całości i kojarzących się respondentom prowadzonych badań jako zestaw przypadkowo zebranych znaków, z których każdy odnosi się do różnych, niezwiązanych ze sobą przedsięwzięć.

Idea wspólnego znaku graficznego dla instrumentów realizacji Narodowej Strategii Spójności jest zatem tym bardziej zasadna, że w latach 2007-2013 komunikacja Funduszy Europejskich w Polsce będzie obejmowała aż dwadzieścia jeden programów pomocowych, w odróżnieniu od okresu 2004-2006 kiedy programów było tylko siedem.

2. Główny znak marki i znaki towarzyszące

System wizualizacji Funduszy Europejskich w ramach Narodowej Strategii Spójności opiera się na współlistnieniu dwóch ściśle określonych znaków obowiązkowych oraz towarzyszącej im odpowiedniej liczbie znaków uzupełniających.

Zgodnie ze *Strategią komunikacji Funduszy Europejskich na lata 2007-2013* wszystkie działania informacyjne i promocyjne kierowane do grup docelowych wskazanych w *Strategii* muszą zawierać co najmniej obowiązkowy znak główny marki - znak Narodowej Strategii Spójności (trzy pięcioramienne gwiazdy na niebieskim tle). W zależności od kontekstu przekazu można stosować formy uzupełniające znaku marki z podpisem w logotypie: *dla rozwoju Polski* lub *2007-2013*.

Natomiast w myśl *Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące EFRR, EFS oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie EFRR*, wszelkie

działania komunikacyjne kierowane do grup docelowych muszą być obowiązkowo oznaczone co najmniej emblematem Unii Europejskiej (dwanaście złotych pięcioramiennych gwiazd na błękitnym tle) z podpisem funduszu z którego realizowane jest dofinansowanie.

Ponadto, dwóm znakom obowiązkowym towarzyszą znaki uzupełniające symbolizujące odpowiedni region, instytucję zarządzającą, pośredniczącą lub wdrażającą.

3. Opis symboliczny głównego znaku graficznego

Niebieskie tło symbolizujące uchylone okno z widokiem na niebo tworzy kadr przestrzeni, świata, w którym lecą, wchodzą połączone gwiazdy. Symbolika gwiazd nawiązuje do flagi Unii Europejskiej poprzez żółty kolor jednej z nich oraz niebieski kolor tła. Nawiązuje również do flagi Polski – poprzez kolor biały i czerwony pozostałych dwóch gwiazd.

Charakter graficzny gwiazd nasuwa skojarzenia z postaciami ludzi, wprowadzając tym samym w symbolikę aspekt ludzki.

Połączenie gwiazd symbolizuje zjawisko synergii, współpracy różnych czynników, których efekt jest większy niż suma ich oddzielnego działania. Symbolika gwiazd poprzez kolor mówi również o wspólnocie Unii Europejskiej, jej sile i trwałości.

4. Opis heraldyczny głównego znaku graficznego

Na niebieskim tle trzy pięcioramiennie gwiazdy dotykające się ramionami. U góry gwiazda w kolorze białym, u dołu z lewej strony gwiazda w kolorze żółtym, u dołu z prawej strony gwiazda w kolorze czerwonym. Górne i dolne lewe ramiona gwiazdy żółtej wykraczają poza niebieskie tło. Górne i dolne prawe ramiona gwiazdy czerwonej są niewidoczne.

5. Oryginalność regionów

Spójny system wizualizacji programów operacyjnych w ramach Funduszy Europejskich na lata 2007-2013 został skonstruowany w taki sposób, aby z jednej strony zapewnić łatwą rozpoznawalność Narodowej Strategii Spójności i instrumentów jej realizacji oraz uniwersalność w skali całego kraju, przez architekturę opartą na znaku głównym, z drugiej zaś umożliwić regionom polskim podkreślenie ich tożsamości, odrębności i oryginalności poprzez dodanie do znaku głównego istotnego elementu w formie znaku towarzyszącego.

Przedstawiciele regionów sami decydują, na podstawie strategii promocji województwa lub praktyk w zakresie promocji województwa, jaki element graficzny będzie stanowił znak towarzyszący znakowi głównemu NSS, jaka będzie jego forma oraz przesłanie.

6. Godło czy herb województwa w znaku programu regionalnego?

Decyzja o tym, czy do celów informacyjnych i promocyjnych regionalnego programu operacyjnego zostanie wybrany herb lub godło województwa, należy wyłącznie do instytucji zarządzającej regionalnym programem operacyjnym lub Zarządu Województwa.

Przykład (zastosowanie herbu województwa):

Przykład (zastosowanie logo województwa):

Przykład (zastosowanie logo z logo instytucji zawierającym hasło promocyjne)

7. Kolejność znaków

W zestawieniu ze znakami uzupełniającymi znak programu operacyjnego (regionalnego lub horyzontalnego) znajduje się zawsze z lewej strony, natomiast emblemat Unii Europejskiej z prawej strony. Znaki uzupełniające (np.: herb lub godło województwa, logo instytucji pośredniczącej lub wdrażającej) mogą zostać wyłączone w przestrzeni pomiędzy tymi znakami.

Zasada (program horyzontalny):

Przykład (program horyzontalny):

Zasada (program regionalny):

Przykład (program regionalny):

8. Podpisywać znaki graficzne czy nie podpisywać?

Obowiązek podpisywania znaków graficznych Narodowej Strategii Spójności oraz emblematu Unii Europejskiej uzależniony jest od wielkości materiału informacyjnego lub promocyjnego.

Zgodnie z *Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z 8 grudnia 2006 r.* obowiązek stosowania odniesienia do właściwego funduszu (odpowiednio podpisu o treści: „Europejski Fundusz Społeczny”, „Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego”, „Fundusz Spójności”) nie ma zastosowania wyłącznie w przypadku małych materiałów promocyjnych.

Taką samą zasadę należy przyjąć w przypadku stosowania logotypu (podpis o treści „Narodowa Strategia Spójności” lub odpowiednik właściwy dla danego programu operacyjnego) obok znaku graficznego Narodowej Strategii Spójności.

Przykład (małe materiały informacyjne i promocyjne):

Przykłady (pozostałe materiały informacyjne i promocyjne):

NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Fundusz Spójności

9. Który znak wybrać?

W przypadku obsługiwanie więcej niż jednego programu operacyjnego przez instytucję można stosować znak główny. Jeśli zakres tworzonego dokumentu lub publikacji jednoznacznie wskazuje program operacyjny wówczas zalecane jest stosowanie odpowiedniego znaku programu.

Ta sama zasada obowiązuje przy tworzeniu druków firmowych (wizytówki, papier firmowy, koperty, prezentacja ppt).

10. Czy w przypadku gadżetów wykonywanych z materiałów tekstylnych, zwłaszcza odzieży reklamowej istnieje możliwość umieszczania logo oraz flagi UE wyłącznie na wewnętrznej wszywce. Byłoby to nawiązanie do praktyki stosowanej przez firmy odzieżowe, oznaczających w ten sposób swoje produkty bez konieczności nadrukowywania logo w dużym formacie, jak zostało to przedstawione w *Księdze znaku?*

W przypadku produkcji gadżetów z materiałów tekstylnych, poprawnym jest umieszczenie logo oraz flagi UE na wewnętrznej wszywce, jeśli taki sposób zamieszczenia zapewni prawidłowe wypełnienie obowiązków informacyjnych.

Projekt koszulki zamieszczony w *Księdze Identyfikacji Wizualnej Narodowej Strategii Spójności* stanowi jedynie propozycję zamieszczania logotypu na tego typu materiałach promocyjnych, natomiast kwestia wielkości znaku i jego rozmieszczenie zależy od decyzji Instytucji Zarządzającej.

11. Hasła promocyjne

Rekomendowanym hasłem dla programów operacyjnych jest łączenie ze zwrotem *dla rozwoju* np.:

Dla rozwoju Polski Wschodniej

Dla rozwoju Innowacyjnej Gospodarki

W przypadku PO KL hasłem rekomendowanym pozostaje:

Człowiek, najlepsza inwestycja

12. Znak Europejskiego Funduszu Społecznego

Dopuszczalne jest stosowanie logo Europejskiego Funduszu Społecznego do działań informacyjnych i promocyjnych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, jednakże jego stosowanie musi być zgodne z kolejnością znaków opisaną w pkt. 7. W tym przypadku nie stosuje się już podpisu funduszu pod flagą UE.

13. Animowane znaki graficzne

Znak graficzny oraz logotyp Narodowej Strategii Spójności nie zawsze muszą pozostawać statyczny. Istnieje możliwość stworzenia i odtwarzania animowanej wersji znaku graficznego i logotypu NSS w przypadku np.: bannerów internetowych lub filmów wideo, pod warunkiem że po wprowadzeniu elementów animowanych znak graficzny i logotyp powrócą do właściwej formy statycznej i efekt ten będzie wyraźnie widoczny.

Animacji może podlegać zarówno sam znak graficzny (np.: gwiazdy w ruchu) lub logotyp Narodowej Strategii Spójności oraz odpowiednio logotyp danego programu operacyjnego (poszczególne litery lub słowa w ruchu), jak również oba te elementy jednocześnie.

14. Kolorystyka dla poszczególnych programów

System identyfikacji wizualnej w ramach Narodowej Strategii Spójności wprowadza ściśle określoną paletę kolorystyczną dedykowaną konkretnemu programowi operacyjnemu.

Przestrzeganie palety kolorystycznej jest obowiązkowe w ramach horyzontalnych programów operacyjnych. W przypadku programów regionalnych stosowanie określonej palety kolorystycznej jest wyłącznie rekomendowane, gdyż działania komunikacyjne poświęcone regionalnym programom operacyjnym uwzględniają również wytyczne zawarte w regionalnych strategiach komunikacji.

Stosowanie ustalonej palety kolorystycznej nie powinno ograniczać się wyłącznie do podstawowych materiałów informacyjnych i promocyjnych jak np.: druki firmowe, okładki publikacji. Rekomendowane jest, aby linia kolorystyczna dla danego programu operacyjnego była przestrzegana również w przypadku drobnych materiałów promocyjnych jak np.: kalendarze, gadżety, itp.

15. Druki firmowe i materiały promocyjne

Zamieszczone w rozdziale 3 i 4 przykłady druków firmowych (wizytówek, papierów firmowych, kopert itd.) oraz materiałów promocyjnych (długopisy, kubeczki, koszulki itd.) są przykładami umieszczania znaku na tego typu materiałach. Propozycje te nie są wiążące do stosowania.

Dopuszczalne jest produkowanie gadżetów wg. własnego pomysłu. W przypadku horyzontalnych programów operacyjnych należy stosować kolor dedykowany poszczególnemu programowi. Sposób zamieszczenia znaków musi zapewnić prawidłowe wypełnienie obowiązków informacyjnych.

16. Kontakt

Wszystkich dodatkowych informacji nt. stosowania Księgi Identyfikacji Wizualnej udziela Departament Informacji i Promocji MRR.

Telefon: (022) 461-39-61

Faks: (022) 461-35-78

E-mail: promocja@mrr.gov.pl